

Utbildningsförvaltningen
Christina Björkman Anna Jertland

2023-12-07

Dnr BOU 2023-731
Dnr BIN 2023-522
Dnr ÄN 2023-718
Dnr KS 2023-646

Barn- och ungdomsnämnden
Bildningsnämnden
Äldrenämnden

Motion (SD) - Slopande av de helvegetariska dagarna, svar

Förslag till barn- och ungdomsnämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till bildningsnämndens beslut

1. Utbildningsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Utbildningsförvaltningens samt Social- och omsorgsförvaltningens förslag tillstyrks.

Förslag till kommunfullmäktiges beslut

1. Motionen avslås med hänvisning till att menyerna redan uppfyller kraven som motionärerna yrkar.

Ärende

Patrik Westlund (SD) och Sami Scharin (SD) yrkar i en motion daterad 2023-06-22:

- att kommunens kost- och måltidspolicy revideras genom att ändra meningen "Växtbaserade rätter ska ingå som en naturlig del av menyn" till "Rätter baserade på animaliska och växtbaserade råvaror ska ingå som en naturlig del av menyn".

Motionärerna skriver att i kommunens verksamheter där mat serveras, som exempelvis äldreomsorgen och skolan, är det viktigt att maten är näringsrik och att alla som berörs kan känna att de kan äta sig mätta. I skolan är det särskilt viktigt att elever äter ordentligt för inlärandet, att maten är näringsrik och att maten uppskattas och tycks om av de allra flesta.

I nuvarande måltidspolicy går det att läsa "Växtbaserade rätter ska ingå som en naturlig del av menyn.", vilket motionärerna ser som en självklarhet för att det ska finnas flera rätter att välja mellan och det ökar valfriheten som också är en del av kommunens måltidspolicy. Motionärerna anser att det saknas en viktig detalj i kommunens måltidspolicy. Eftersom det är krav enligt policyn att växtbaserade rätter ska vara en naturlig del av menyn anser motionärerna också att rätter baserade på animaliska råvaror i form av kött, fågel eller fisk ska vara en naturlig del av menyn.

Utbildningsförvaltningens och Social- och omsorgsförvaltningens förslag till beslut är att motionen avslås med hänvisning till att menyerna redan uppfyller kraven som motionärerna yrkar och att nämnderna inte har rådighet att ändra i Måltidspolicyn, vilken nyligen är beslutad av kommunfullmäktige. I samband med en revidering av Måltidspolicyn kan motionärerna lägga in önskemål om ändrad formulering enligt yrkandet.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse – Motion (SD) Slopande av de helvegetariska dagarna, svar (dec-23)

Bilaga – Motionen

Bakgrund

I juni 2023 antog kommunfullmäktige i Linköping en ny måltidspolicy. Måltidspolicyn är ett kommungemensamt styrdokument för att kvalitetssäkra måltiderna och bidra till hållbar utveckling. Policyn gäller för kommunens samtliga verksamheter som hanterar måltider samt för privata utförare som utför verksamhet på uppdrag av Linköpings kommun, genom nämndernas kravspecifikationer för måltidsservice. I måltidspolicyn anges att menyerna ska vara varierande, anpassade till respektive målgrupp samt efter säsong och högtid. Växtbaserade rätter ska ingå som en naturlig del av menyn och det ska finnas flera rätter att välja på.

Barn- och ungdomsnämnden och bildningsnämnden har fram till den 31 december 2023 gett ett verksamhetsuppdrag till Kost och Restaurang inom förvaltningen Verksamhetsstöd och service (VSS) gällande måltidsservice till de kommunala förskolorna och skolorna. I kravspecifikationen som hör till detta avtal framgår bland annat att tre rätter ska serveras i skolan, varav ett varmt tillagat lakto-ovo-vegetariskt alternativ. Kost och Restaurang ansvarar för framtagandet av menyn.

Under en tioveckorsperiod serveras lunch i skolan under 50 dagar. Tre av dessa dagar har endast lakto-ovo-vegetariska alternativ serverats, det vill säga ingen rätt med animaliska livsmedel har serverats dessa tre dagar. Vid det första av dessa tillfällen var pannkaka ett av de lakto-ovo-vegetariska alternativen och en vegetarisk ärtsoppa ett annat alternativ. Vid det andra tillfället serverades bland annat lasagnettegratäng med morot och tomat och vid det tredje tillfället serverades bland annat potatisbullar.

Kost och Restaurang arbetar ständigt med att se över sin meny för att minimera svinn och erbjuda rätter som eleverna uppskattar. Kost och Restaurang ser ingen ökning av svinnet de helvegetariska dagarna. Pannkakor och potatisbullar är exempel på de mest populära rätter som finns på menyn.

Äldrenämnden har avtal med privata utförare och den kommunala utföraren har verksamhetsuppdrag avseende vårdbostad, biståndsbedömda trygghetsboenden och dagverksamhet. Vid dessa verksamheter serveras måltider i olika omfattning. På vårdbostäderna erbjuds sju måltider fördelade över dygnet, vid de biståndsbedömda trygghetsboenden finns en lunchservering som har öppet mitt på dagen samt vid dagverksamheterna erbjuder utförarna lunch och mellanmål. Utöver detta tillhandahåller de privata utförarna och den kommunala utföraren lunchlådor i ordinärt boende.

Enligt avtalen/verksamhetsuppdrag ska maten vara god och näringsriktig och anpassade efter brukarnas individuella matvanor och medicinska behov.

Alternativ kost ska erbjudas till dem som av medicinska, religiösa, etiska eller kulturella skäl behöver det, utan extra kostnad för brukaren.

Brukarna ska ges möjlighet till inflytande över matsedel. Matsedel ska anpassas efter brukarna samt till säsong, helgdagar och årstider. Brukarna/kunderna själva betalar en avgift för de måltider som de äter. Det är brukarna/kunderna själva som avgör vad de vill äta. Kommunen kan inte gå in och bestämma vilka måltider som ska serveras då det utifrån avtalen framgår att det är brukarna/kunderna som ska ha inflytande över matsedel.

Kost och Restaurang ansvarar för 1000 måltider i den kommunalt drivna äldreomsorgen i Linköping. Vegetariskt i den kommunal drivna äldreomsorgen går som en specialkost för de gäster som önskar men det förekommer dock några vegetariska rätter på den ordinarie matsedel, framförallt till kvällsmaten på vårdboende. Statistik från den kommunalt drivna äldreomsorgens matsedel visar att under 10 veckor, räknat på en sjudagarsvecka, serveras totalt 70 måltider. Sex av rätterna är helt lakto-ovo-vegetariska. Motsvarande statistik för de privata utförarna är inte framtagen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till beslut medför inga ekonomiska kostnader.

Kommunala mål

[Länk till kommunfullmäktiges övergripande mål](#)

Jämställdhet

Förslaget till beslut påverkar inte barn och elever olika utifrån deras könsidentitet.

Förslaget till beslut påverkar män och kvinnor inom äldreomsorgen lika.

Samråd

Samråd har skett med Kost och Restaurang (inom VSS) som samtycker till förslag till beslut.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Utbildningsförvaltningen

Sofia Malander

Robert Bredberg

Social- och omsorgsförvaltningen

Susanna Lundstedt

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Motionärerna